

Een vrouw die bekend stond als zondares

Tekst: Peter Lindhout, protestants predikant in Joure

Roze Zondag valt dit jaar op 24 juni. Als tekst lezen we Lucas 7: 36 - 8: 3. Jezus is door een Farizeeër, genaamd Simon, op de maaltijd genodigd. Het was een normale gang van zaken om rondreizende rabbi's bij je thuis uit te nodigen. Prettig voor de vermoeide rabbi en profijtelijk voor jezelf: het werd beschouwd als een verdienstelijk werk!

Dan komt er een vrouw binnen. Er wordt geen naam genoemd. Ook in de andere evangeliën wordt verteld over een vrouw die Jezus hulde brengt. In Mt. 26: 6-13 en Mc. 14: 3-9 speelt de geschiedenis zich af in Betanië, eveneens in het huis van een Simon, 'degene die aan huidvraat had geleden'. Johannes is de enige die een naam noemt: 'Maria, de zuster van Martha' (Joh. 12: 1-8). In deze drie evangeliën vindt de zalving plaats onder de slagschaduw van Jezus' gevangenneming en 'met het oog op zijn begrafenis'. De verkwisping van de kostbare mirre is voor Judas aanleiding om zijn Meester aan te geven.

Bij Lucas staat de zalving door een vrouw in een geheel andere context. En ook de boodschap is een andere. Nog even terug naar de identiteit van de vrouw. In de traditie is deze vrouw, 'die in de stad bekendstond als zondares' (37), gelijkgesteld met Maria Magdalena. Sindsdien is Maria van Magdala een voormalige hoer. Eeuwenlang was dit een door de paus zelf verplichte exegeese. Maakt het pauselijke leergezag haar daarmee heiliger, of juist hoeriger? In ieder geval wordt deze traditie over 'de vrouw die bekend stond als zondares' tot op de dag van vandaag 'verrijkt' met musicals en thrillers.

Bij Lucas blijft ze anoniem. Maria Magdalena? Die komen we in het volgende hoofdstuk tegen: Maria van Magdala, 'bij wie zeven demonen waren uitgedreven' (8: 2). Dat lijkt me een andere geschiedenis.

Grenzen

Nu het verhaal. Gollwitzer, Die Freude Gottes, schrijft: 'De vrome mens trekt grenzen en verlangt van God dat Hij ze respecteert'. Als rechtgeaarde gelovige vind je het je plicht om een vermoeide rabbi een maaltijd voor te zetten. Dan komt er in die herensociëteit een vrouw binnen! Ongehoord! Een vrouw n.b.! En dan nog wel een vrouw met wie je als man bij daglicht niet gezien zou willen worden!

Het zit Simon de Farizeeër in het bloed om de grenzen te bewaken. Wat is volgens de wet en wat niet? Wie is lid van het vrome volk en wie hoort er bij het volk dat de wet niet kent? Hij vraagt zich af of Jezus wel de goede grenzen trekt. Of heeft Hij niet door wat voor vrouw dit is, die Hem aanraakt? Zo te zien heeft Hij het niet door. Dus is Hij geen profeet! (39).

Gelijkenis

Jezus vertelt een gelijkenis. Over twee mannen die hun schulden niet kunnen betalen. De ene heeft een schuld van 500 denarie, de ander van 50. Een denarie staat volgens Nielsen gelijk aan een dagloon van een arbeider. Hun schuldeiser scheldt hun de schuld vrij! Lucas gebruikt het woord charizomai (charis = genade) D.m.v. deze gelijkenis laat Jezus Simon voelen dat de ene mens weliswaar een kleinere schuld heeft dan de andere, maar dat ze toch op hetzelfde niveau staan: beiden, zowel Simon als de vrouw, kunnen niet betalen en zijn aangewezen op genade.

Grotere liefde

Jezus eindigt zijn sleutelverhaal met een vraag: Simon, wie van de twee zal de geldschietter het meeste liefhebben? Simon kan het juiste antwoord niet missen. Jezus vervolgt: kijk nou eens naar wat deze vrouw gedaan heeft: een overvloedige blijk van liefde. En vergelijk

Maria van Magdala, Brabantse school

dat eens met jouw formele en sobere uitnodiging en zuinige begroeting. Dan volgt mijns inziens de kernzin: 'Daarom zeg Ik je: haar zonden zijn haar vergeven, al waren het er vele, want ze heeft veel liefde betoond; maar wie weinig wordt vergeven, betoont ook weinig liefde' (47). 'Want ze heeft veel liefde betoond': dit versgedeelte kan misverstanden oproepen. Het klinkt alsof het betonen van liefde voorwaarde is tot het ontvangen van vergeving. In zijn gelijkenis heeft Jezus het tegendeel gezegd. Bedoeld wordt: juist aan haar liefde, zie je dat haar veel vergeven is. Ze gelooft (50) dat Jezus voor haar een weg opent naar een nieuw leven, om niet meer te hoeven leven als vrouw met een verleden, schuw en minderwaardig. Dankzij Hem kan ze weer ruim ademhalen. Ze heeft weer toekomst. Nog voordat Hij het haar publiekelijk heeft gezegd (48), weet ze dat Hij voor haar de poort geopend heeft naar het leven. Haar tranen, haar kussen en haar zalving, niemand betoont een grotere liefde dan zij.

Van een dorre boom kunnen we weinig vruchten verwachten. Wie van zichzelf heel wat verwacht, en ondertussen neerziet op een ander, zal weinig mededogen kunnen opbrengen. Wie wetten en regels centraal stelt, wordt blind voor de mens en zijn/haar nood. Wie

de eer van mensen als drive heeft, heeft nooit rust. De vrouw heeft een andere bron ontdekt: liefde bij voorbaat, vergeving die genezend is. De schaamte en de angst verdwijnen. Haar hart en ogen stromen over van liefde en dank.

Omkering

Bij Jezus is er sprake van omkering. Simon met zijn geestelijke staat van dienst wordt ontdekt aan zijn armoede, terwijl de vrouw met haar bedenkelijke reputatie de Farizeeër te rijk is. De vrome gastheer blijkt buiten te staan, de hoer mag erin. Vrouwen, volgens de rabbijnen gelijkgesteld aan kinderen en slaven en daarom buitengesloten van het onderricht in de thora, vergezellen Jezus, terwijl Hij het goede nieuws van het Koninkrijk van God verkondigt. Er zijn nog altijd mensen die homo's en lesbiennes beschouwen als 'niet normaal' en zich een oordeel aanmeten over hun liefdeleven. Veel homoseksuelen, jongeren en ouderen, voelen zich zoals deze vrouw: bekeken, veroordeeld en afgewezen. Woorden en blikken kunnen je diep verwonden. Jezus' woord en blik is genezend. Liefde bij voorbaat, uitnodigend. We mogen vooraan zitten. 'Je geloof heeft je gered, ga in vrede' (49).